

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN

TỔ ÂM NHẠC – MỸ THUẬT

MÔN ÂM NHẠC - KHỐI 8

(Từ ngày 10/2/2025 đến ngày 15/2/2025)

Chủ đề 5: “XUÂN VÀ TUỔI TRẺ”

Thường thức âm nhạc – Nghe nhạc

A. LÝ THUYẾT

I. Thường thức âm nhạc: (HS nghiên cứu thảo luận nhóm theo những nội dung gợi ý và điền vào chỗ trống)

Hợp xướng là gì – Phân loại

.....

Một số tác phẩm hợp xướng tiêu biểu của thế giới và Việt Nam

.....

Thể loại hợp xướng

Tìm hiểu thể loại hợp xướng.

Hợp xướng là thể loại nhạc hát nhiều bè. Mỗi bè có thể đảm nhiệm những vai trò khác nhau như diễn xướng giai điệu, hoà thanh hoặc đối đáp, phụ hoạ.

Có nhiều loại hợp xướng với hình thức trình diễn khác nhau như hợp xướng có nhạc đệm, hợp xướng không có nhạc đệm (a cappella). Phân chia theo loại giọng có hợp xướng nữ, hợp xướng nam, hợp xướng thiếu nhi,... Tuy nhiên, hợp xướng hỗn hợp (cả giọng nam và nữ) là phổ biến nhất với sự kết hợp của các giọng soprano (S – nữ cao), alto (A – nữ trầm), tenor (T – nam cao) và bass (B – nam trầm). Số lượng người biểu diễn có thể từ một nhóm cho đến hàng nghìn người. Âm thanh của dàn hợp xướng thường hài hoà, có khả năng tạo cảm xúc đặc biệt bởi vẻ đẹp của âm nhạc nhiều bè, nhiều giọng. Để biểu diễn một tiết mục hợp xướng nhiều bè, nhiều giọng cần có sự luyện tập công phu về kĩ thuật thanh nhạc và kĩ thuật hát bè.

Ban đầu, hợp xướng thường được biểu diễn trong các nhà thờ ở châu Âu. Ngày nay, nghệ thuật hợp xướng được phát triển rộng rãi, nội dung chủ đề và tính chất âm nhạc phong phú.

Một số nhạc sĩ nổi tiếng trong lĩnh vực sáng tác âm nhạc hợp xướng trên thế giới như George Frideric Handel (1685 – 1759) với tác phẩm *Messiah*, Johann Sebastian Bach (1685 – 1750) với bản *Messa* giọng Si thứ, Ludwig van Beethoven với màn hợp xướng ở chương cuối *Giao hưởng số 9 (Hướng tới niềm vui)*,...; đặc biệt, nhạc sĩ Gustav Mahler (1860 – 1911) có bản *Giao hưởng số 8* giọng Mi giáng thứ kết hợp dàn nhạc với hợp xướng đến cả nghìn người biểu diễn.

Ở Việt Nam, mặc dù nghệ thuật hợp xướng ra đời muộn (khoảng giữa thế kỉ XX) nhưng cho đến nay đã có khá nhiều tác phẩm hợp xướng, tiêu biểu như *Sóng cửa Tùng* (Doãn Nho), *Ca ngợi Tổ quốc* (Hồ Bắc), *Hồi tưởng* (Hoàng Vân),... hoặc ca khúc chuyển soạn cho hợp xướng như *Du kích sông Thao* (Đỗ Nhuận), *Sông Lô* (Văn Cao), *Tiếng hát giữa rừng Pác Bó* (Nguyễn Tài Tuệ),...

II. Nghe nhạc

Tiếng hát giữa rừng Pác Bó (trích)

Nhạc và lời: Nguyễn Tài Tuệ

Phối âm: Đỗ Dũng

Vừa phải, tha thiết

Soprano
Alto
Tenor
Bass

sf Ơ! Rừng Pác Bó quê ta
sf Ơ! Rừng Pác Bó quê ta
sf Ơ! Quê ta...
sf Ơ! Quê ta...

Nghe hợp xướng *Tiếng hát giữa rừng Pác Bó* (nhạc và lời: Nguyễn Tài Tuệ, phối âm: Đỗ Dũng).

Hợp xướng *Tiếng hát giữa rừng Pác Bó* với phần phối âm của nhạc sĩ Đỗ Dũng là hợp xướng không có nhạc đệm (a cappella), một thể loại âm nhạc đòi hỏi các bè hát phải hòa quyện, phụ trợ nhau thay cho nhạc đệm. Nội dung ngợi ca Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người đã dành cả cuộc đời cho sự nghiệp giải phóng dân tộc. Bốn bè của hợp xướng không nhạc đệm rất hài hòa, tinh tế, kỹ thuật thanh nhạc điêu luyện, âm hưởng dân ca vùng Việt Bắc đậm nét đã tạo nên vẻ đẹp độc đáo và giá trị nghệ thuật cao cho tác phẩm.

B. BÀI TẬP

- Nêu những nét chính về hợp xướng.
- Ôn tập chủ đề 5 – Chuẩn bị bài mới.